

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Raasiku Vallavolikogu
määrus
terviktekst
21.06.2014
Hetkel kehtiv
RT IV, 18.06.2014, 8

Raasiku valla ühisveevärgi ja - kanalisatsiooni kasutamise eeskiri

Vastu võetud 14.05.2013 nr 8
[RT IV, 21.05.2013, 16](#)
jõustumine 24.05.2013

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine
09.06.2014

Avaldamine
[RT IV, 18.06.2014, 4](#)

Jõustumine
21.06.2014

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 2, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse § 8 lõike 4 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Eeskirja reguleerimisala

Raasiku valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri (edaspidi eeskiri) sätestab veevarustuse ja reovee ärajuhtimise nõuded, tingimused ja korra juriidilistele ja füüsilistele isikutele.

§ 2. Mõisted

- (1) Eeskirjas on kasutatud järgmisi mõisteid:
- 1) **abonenttasu**– tasu, mida klient maksab ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni nõuetekohase toimimise eest sõltumata ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamisest;
  - 2) **reovesi**– üle kahjustuspiiri rikutud ja enne suublasse juhtimist puhastamist vajav vesi;
  - 3) **olmereovesi**– ehk majapidamisreovesi on köökides, pesumajades, pesuruumides, WCdes, vannitubades vms paikades tekkiv reovesi;
  - 4) **reoveeneel**– hoones asuv statsionaarne reovee kogumise ja ärajuhtimise punkt;
  - 5) **arvestusperiood**– veevarustuse või reovee ärajuhtimise teenuse osutamise ajavahemik, mille kohta kliendile esitatakse arve;
  - 6) **avalik veevõtukoht**– ühisveevärgil asuv veevõtukoht koos teenindamiseks vajalike seadmete, ehitiste ja muu sellisega;
  - 7) **fekaalid**– kuivkäimlatest väljaveetavad jäätmed;
  - 8) **joogivesi**– joogiks, toidu valmistamiseks ja muudeks olmevajadusteks kõlblik vesi;
  - 9) **sademevesi**– loodusliku päritoluga vihma- ja drenaaživesi ning muu pinnase- ja pinnavesi, mis ei ole reovesi ning mis juhitakse ühiskanalisatsiooni või sademeveekanalisatsiooni;
  - 10) **kontrollkaev**– nõuetele vastav kanalisatsiooni vaatluskaev proovi võtmiseks kinnistult ärajuhitavast reoveest;
  - 11) **veemõõdusõlm**– koosneb veearvestist, mudakogujast, tagasilöögiklapist ja peakraanist;
  - 12) **veemõõdukaev**– kaev, kus asub mõõdusõlm;
  - 13) **purgimiskoht**– tekkekohast äraveetud reovee ühiskanalisatsiooni laskmise koht;
  - 14) **reostusgrupp**– reovee reostustaset näitavate reostusnäitajate vahemik, mis on aluseks ülenormatiivse reostuse tasu kehtestamisele. Reostusgrupp on veeteenuse hinna alus. Raasiku Vallavalitsusega kooskõlastatud veeteenuse hinna kehtestab vee-ettevõtja;
  - 15) **reovee kanalisatsioon**– ehitised ja seadmed reovee ärajuhtimiseks;
  - 16) **sisendustoru**– kinnistu veevärgi torustik liitumispunkti veearvestini;

17) **ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni avarii**– ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ehitiste või seadmete ettenägematu purunemine või rikkimine, mille tagajärjel oluliselt halvneb või katkeb klientide veega varustamine või nende reovee ning sademevee ärajuhtimine või on ohustatud inimesed, ehitised või keskkond;

18) **paisutustase**– tõenäoline tase, milleni võib tõusta reovee ning sademetevee tasapind ühiskanalisatsioonis. [RT IV, 18.06.2014, 4- jõust. 21.06.2014]

(2) Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonina käsitletakse ühisveevärki või ühiskanalisatsiooni eraldi või mõlemat koos.

§ 3. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamine

(1) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni abil veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuseid osutab vallavolikogu otsusega tegevuspiirkonda määratud vee-ettevõtja.

(2) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni toimimise ning korrashoiu oma tegevuspiirkonnas tagab vee-ettevõtja vastavalt käesolevale eeskirjale ning Raasiku Vallavalitsuse (edaspidi vallavalitsus) ja vee-ettevõtja vahel sõlmitud lepingule.

(3) Ühisveevärgist klientidele antava joogivee kvaliteet ja kvaliteedikontroll peab vastama sotsiaalministri kehtestatud nõuetele. Nõuete täitmise peab tagama vee-ettevõtja.

(4) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni klientidel on õigus saada ühisveevärgist vett ja juhtida ühiskanalisatsiooni reovett vastavalt vee-ettevõtjaga sõlmitud lepingule (edaspidi teenusleping). Teenusleping sõlmitakse kinnistu, hoonestusõiguse alusel maa kasutaja või ehitise kui vallasasja omanikuga.

(5) Vee-ettevõtja tegevuspiirkonna plaan peab asuma vee-ettevõtja klienditeenindusruumis nähtaval kohal ja vee-ettevõtja veebilehel.

(6) Kui veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenust osutavad vee-ettevõtjad omavahel, toimub see lepingu alusel, mis on koostatud kooskõlas vallavalitsuse ja vee-ettevõtja vahelise lepinguga.

(7) Ühisveevärk on ette nähtud:

- 1) joogi- ja tuletõrjervee andmiseks;
- 2) ainult joogi- või tarbevee andmiseks.

(8) Sõltuvalt ehitusviisist on ette nähtud:

- 1) ühiskanalisatsioon ainult olmereovee ärajuhtimiseks;
- 2) sademevee kanalisatsioon ainult sademevee ärajuhtimiseks.

§ 4. Veeteenuse hind ja selle tasumine

(1) Veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuste hinnad kehtestab vee-ettevõtja kooskõlastatult vallavalitsusega ning kooskõlas kehtiva seadusandlusega.

(2) Klient tasub veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuste eest vee-ettevõtjale kehtestatud hindade alusel vastavalt teenuslepingule.

§ 5. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamine üldistes huvides

(1) Ühisveevärgivett võib kasutada üldistes huvides vee-ettevõtjaga kokkuleppel ja veevärgi omaniku nõusolekul.

(2) Ühisveevärgist muuks otstarbeks kui joogiveeks vee võtmist ning selle eest tasumist reguleeritakse vee-ettevõtja ja kliendi vahelise teenuslepinguga.

(3) Ühiskanalisatsiooni kaudu erakinnistutelt, avalikelt teedelt, tänavatelt ja väljakutelt sademevee ärajuhtimine on keelatud.

(4) Reovee ja fekaalide väljaveol kogumismahutitest on purgimine ühiskanalisatsiooni mistahes ossa keelatud. Purgida võib vastava vee-ettevõtja määratud purgimiskohtades vee-ettevõtjaga sõlmitud lepingu alusel.

2. peatükk

VEEGA VARUSTAMINE JA REOVEE ÄRAJUHTIMINE

§ 6. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ulatus ja liitumispunkt

(1) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ning kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni vaheliseks piiriks on vee-ettevõtja määratud liitumispunkt. Nõuded liitumispunkti paigutuse kohta esitatakse liitumistingimustes. Liitumispunkt on ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni oluline osa.

(2) Liitumispunkti asukoht on üldjuhul avalikult kasutataval maal kuni üks meeter väljaspool kinnistu piiri. Kui liitumispunkti ei ole võimalik eelnimetatud tingimustel määrata, määratakse see ehitusprojektiga või vee-ettevõtja ja kliendi vahelisel kokkuleppel.

(3) Veevärgil on liitumispunktiks peakraan, kanalisatsioonil vaatlus- või liitumiskaevu sisendtoruots. Kui olemasoleval torustikul peakraan või vaatluskaev puudub või asub kinnistu piirist kaugemal kui üks meeter ning liitumispunkti asukoht ei ole käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt poolte vahel teisiti kokku lepitud, määratakse ajutine liitumispunkt kuni torustiku vajalike ümberehitusteni.

(4) Liitumispunkt määratakse kirjalikult piiritlevaks koos skeemiga, mis on koos liitumislepingu ja liitumistingimustega teenuslepingu lahutamatu osa.

(5) Kinnistu piiride või hoonestuse muutmise korral tuleb kliendil muutmisest eelnevalt vee-ettevõtjat teavitada. Kui piiride või hoonete asukoha muutmisega tekib vajadus liitumispunkti või teiste veevärgi- või kanalisatsioonirajatiste ümberehitamiseks, taotleb kinnistu omanik või valdaja vee-ettevõtjalt tehnilised tingimused ümberehituseks. Vee-ettevõtjal on õigus ümberehitusega nõuda muudatuste tegemist liitumis- ja kliendilepingus.

§ 7. Ühisveevärgi veerõhk ja ühiskanalisatsiooni paisutustase

(1) Veerõhu liitumispunktides määrab vee-ettevõtja piirkonniti kehtestatud üldplaneeringu alusel, lähtudes hoonestuse valdavast kõrgusest ja võrgurajatiste tehnilisest lahendusest.

(2) Vähim nõutud veerõhk, mõõdetuna maapinna kõrgusel, on ühekorruselise hoonestuse korral 1 bar. Hoonestuse iga järgmise korruse kohta lisandub 0,4 bar-i. Kui kinnistul vajatakse suuremat veerõhku, peab rõhu tõstmise korraldama klient oma rõhutõsteseadmega ja oma kulul.

(3) Rõhk ei tohi langeda torustikus alla 0,6 bar-i ega ületada 6 bar-i.

(4) Ühiskanalisatsiooni paigaldussügavus ning reo- ja sademetevee paisutustase on määratud kanalisatsiooni tehnilise lahendusega ning määratakse liitumistingimustes. Kui paisutustase ei ole määratud, on selleks reovee kanalisatsiooni korral kinnistu poolt esimese, ühiskanalisatsiooni juurde kuuluva, vaatluskaevu kaanekõrgus ning ühisvoolse ja sademetevee kanalisatsiooni korral lähima tänavapinna kõrgus +0,1 m. Kui pole tagatud reo- või sademetevee isevoolne või üleujutusriskita kanaliseerimine, tuleb reo- või sademetevee ülepumpamine või paisutustasemest allpool asuvate ruumide ja pindade kaitse lahendada kinnistu omanikul oma seadmetega ja omal kulul.

[RT IV, 18.06.2014, 4- jõust. 21.06.2014]

§ 8. Ajutised torustikud

(1) Vee-ettevõtja võib lubada tähtajalist veekasutust või reovee ärajuhtimist ajutisteks tarvidusteks (ehituseks, kaubanduseks, kastmiseks) tema väljastatavate tehniliste tingimuste ja tähtajalise teenuslepingu alusel eelneva liitumislepinguta.

(2) Ajutiste torustike ehitamise, hoolduse ja likvideerimise korraldab tähtajalise teenuslepingu taotleja oma kulul. Kui selliseid ühendusi ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga tähtaegselt ei likvideerita, võib seda teha vee-ettevõtja kliendi kulul.

(3) Ajutiste torustike kohta kehtivad kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni nõuded. Liitumispunktideks ajutiste torustike ja ühisveevärgi või ühiskanalisatsiooni vahel on nende ühinemiskohad. Veetorustike ühinemiskohal peab olema kraan ja tagasilöögiklapp.

(4) Tähtajalise teenuslepingu taotlejal tuleb veekasutuse või reo- ja sademetevee ärajuhtimise arvestuse pidamiseks oma kulul paigaldada ajutisele torustikule vee-ettevõtja nõuetele vastav veemõõdusõlm, kui taotleja ja vee-ettevõtja ei ole kokku leppinud teisiti.

§ 9. Nõuded kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni ehituse, korrasoleku ja hoolduse kohta

(1) Vee tagasivoolu vältimiseks kinnistu veevärgist ühisveevärki peab kinnistu veemõõdusõlmele olema paigaldatud tagasilöögiklapp.

(2) Kinnistu kanalisatsioonil peavad allpool ühiskanalisatsiooni paisutustaset paiknevatel reoveeneeludel olema kaitseseadmed uputuste vältimiseks.

(3) Vee-ettevõtjal on õigus nõuda, et kanalisatsiooni ühendustorustik oleks ventileeritud kinnistu kanalisatsiooni kaudu läbi vähemalt ühe välisõhku avaneva ventilatsioonitoru.

(4) Klient on kohustatud:

- 1) kasutama kinnistu veevärki ja kanalisatsiooni selliselt ja hoidma need sellises korras, et need ei oleks ohuks kinnistul viibijatele, ei kahjustaks ühisveevärki või -kanalisatsiooni ega takistaks teenuse osutamist teistele klientidele;
  - 2) tagama sisendustoru kohal oleva maa-ala kontrollimiseks juurdepääsu sellele ning nähtava lekke ilmnemisel või sellekohase kahtluse tekkimisel teatama sellest kohe vee-ettevõtjale;
  - 3) lubama kinnistu veevärgile paigaldada veearvesteid ja neid hooldama;
  - 4) lubama vee-ettevõtjal ja Terviseametil võtta kinnistul asuvast kraanist veeproove;
  - 5) jälgima liitumispunktide luukide ja ühisveevärgi siltide seisundit ning teavitama vee- ettevõtjat nende vigastustest ja kaotsiminekest;
  - 6) tagama kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni korrasoleku ning vastavuse standarditele ja tehnilistele normidele ning käesolevale eeskirjale.
- [RT IV, 18.06.2014, 4- jõust. 21.06.2014]

(5) Kinnistul on keelatud ühendused, mis ohustavad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni tööd või nende kasutajaid. Keelatud ühenduseks loetakse:

- 1) ühendus, mis võimaldab reostunud või reostusohtliku vee, samuti töödeldud (muudetud kvaliteediga) või kõrge temperatuuriga vee või auru, ohtlike vedelike või gaaside tagasivoolamist või imbumist veevärgiga ühendatud seadmetest või süsteemidest nii veevärgi normaal- kui alarõhu korral;
- 2) ühendus, mis võimaldab ühisveevärgiga vahetus ühenduses (vaba väljavooluta, torukatkestita, jms) olevasse kinnistu veevärki juhtida vett teistest veeallikatest või veevarustussüsteemidest;
- 3) kinnistu veevärgi vahetu ühendus kanalisatsioonitorustike, -seadmete ja -kaevudega, vedelike reservuaaridega (v.a joogivee reservuaarid), kõrgsurveseadmetega, samuti seadmestikuga, milles kasutatakse tervisele ohtlikke aineid.

(6) Kui kliendi tehtud keelatud ühenduse, ühiskanalisatsiooni ohustava reostuse ärajuhtimise või kliendi muu süülise tegevuse tõttu on reostunud vesi ühisveevärgis, rikutud ühiskanalisatsiooni rajatist või tehnoloogilist protsessi või tekitatud kahju keskkonnale, siis kahju hüvitab klient seadusega ettenähtud korras.

(7) Kinnistu kanalisatsioonil peavad olema allpool ühiskanalisatsiooni paisutustaset paiknevatel reo- ja sademeveeneeludel ning dreenaazivee äravoolul kaitseseadmed uputuste vältimiseks.

[RT IV, 18.06.2014, 4- jõust. 21.06.2014]

§ 10. Veeseadmete plommimine

- (1) Vee-ettevõtjal on õigus kinnistu veevärgil ja kanalisatsioonil plommida:
  - 1) vee- ja reoveearvesti liitmik ning arvesti elektritoite ja -ülekande süsteem;
  - 2) ühendused, mis võimaldavad veevõttu enne veearvestit.
- (2) Plommide paigaldamine vormistatakse kahepoolse aktiga, mille kohaselt klient vastutab plommide säilimise eest ning on kohustatud otsekohe teatama vee-ettevõtjale nende kaotsiminekest või rikkumisest.
- (3) Eemaldatud plommide tagasi paigaldamise kulud kannab klient.

§ 11. Kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni kontroll

- (1) Õigus kontrollida kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni süsteemi koosseisu ja korrasolekut on vee-ettevõtjal vastavalt teenuslepingule ja käesolevale eeskirjale.
- (2) Kontrolli käigus leitud puuduste või rikkumiste kohta koostatakse kahes eksemplaris akt, millest üks jäetakse kliendile. Akt on sõltuvalt puuduste või rikkumiste iseloomust tähtjaliste teadete või ettekirjutuste, vee andmise ja reovee ärajuhtimise katkestamise, kahjuhüvitise ning seadusjärgsete trahvide määramise aluseks.

3. peatükk

TEENUSE OSUTAMISE KATKESTAMINE JA TAASTAMINE NING TEENUSE OSUTAMINE AVARIIOLOKORRAS

§ 12. Vee andmise ja reovee ärajuhtimise katkestamine ja taastamine

- (1) Vee-ettevõtjal on õigus klienti eelnevalt kirjalikult hoiatades, kuid mitte varem kui kahe nädala möödumisel hoiatamisest, katkestada kliendile vee andmine ja reovee ärajuhtimine, kui selleks esineb vähemalt üks järgmistest alustest:
  - 1) klient ei võimalda kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni koosseisu ja korrasoleku kontrollimist, veearvesti hooldust, vahetamist, näitude lugemist, kinnistu veevärgi korrasoleku kontrollimist ning vee- või reovee proovide võtmist;
  - 2) klient ei ole tähtaegselt täitnud vee-ettevõtja või volitatud isiku tähtjalisi teateid või ettekirjutusi;
  - 3) klient ei pea kinni vee tarbimise ja reovee ärajuhtimise nõuetest või liitumistingimuste kohasest veetarbimise ja reovee ärajuhtimise hulgast;
- (2) Vee-ettevõtjal on õigus eelneva kirjaliku hoiatuseta katkestada kliendile vee andmine ja reo vee ärajuhtimine:

- 1) omavolilise veevõtu või reovee ärajuhtimise ilmsikstulekul;
- 2) kinnistu veevärgist või kanalisatsioonist lähtuva reostuse korral, mis ohustab ühisveevärki või -kanalisatsiooni, inimese elu või tervist või keskkonda;
- 3) sisendustoru lekke ilmnemisel.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõike 2 kohasel tegutsemisel ei ole rikkumise või puuduse kohta vormistatud akti üleandmisega klienti katkestuse põhjusest teavitatud, tuleb katkestamise põhjustest teavitada klienti kirjalikult esimesel võimalusel.

(4) Vee andmine ja reovee ärajuhtimine taastatakse kliendi kirjaliku taotluse alusel pärast katkestamise põhjuste kõrvaldamist ja sellega vee-ettevõtjale tekitatud kahju hüvitamist. Omavolilisi liitumisi ei aktsepteerita.

(5) Vee-ettevõtja ei vastuta kliendi kinnistule vee andmise ja reovee ärajuhtimise eeskirja kohase katkestamise korral sellest kliendile või kolmandale isikule põhjustatud võimalike kahjude eest.

(6) Vee andmise või reovee ärajuhtimise katkestamise põhjuseks ei saa lugeda seda, et vee-ettevõtja ja kliendi vahel puudub kirjalik leping, kui vee-ettevõtja esitab regulaarselt veeteenuste arveid ja klient on arved õigeaegselt tasunud.

(7) Erakorraliste asjaolude korral on vallavalitsusel õigus piirata ühisveevärgi vee kasutamist kastmiseks.

§ 13. Vee andmine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni avarii ning remonttööde korral

(1) Vääramatü jõu tagajärjel tekkinud veevarustuse või reovee ärajuhtimise katkemisel teostab klientide veega varustamist või reovee ärajuhtimist vee-ettevõtja, lähtudes vallavalitsuse antud korraldustest.

(2) Vee-ettevõtjal on õigus piirata või katkestada kliendile vee andmine ja reovee ärajuhtimine avariiliste ja plaaniliste remondi või hooldustööde korral. Kui veekatkestus toimub remonditööde tõttu, mis kestavad enam kui 24 tundi, tagab vee-ettevõtja mõistliku aja jooksul, kuid vähemalt 12 tunni jooksul pärast katkestuse algust, ajutise veevõtu võimaluse klientide esmasteks vajadusteks.

(3) Vee-ettevõtja on kohustatud esitama ettevõtte koduleheküljel avaldamiseks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajatiste plaaniliste ehitus- ja remonditööde aja hiljemalt kaks nädalat enne tööde algust ja avariiliste remonditööde aja vahetult pärast seda, kui vee-ettevõtja on avariiteate registreerinud. Plaaniliste remonditööde algusest ning nendega seotud vee andmise ja reovee vastuvõtu piiramisest või katkestusest teavitatakse kliente kirjalikult (s.o e-posti või posti teel) vähemalt viis päeva enne tööde algust.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõike 3 kohasest teavitamise kohustusest kinni ei peeta, vastutab vee-ettevõtja plaaniliste remonditööde tõttu kliendile vee andmise või reovee ärajuhtimise piiramisest või katkestamisest põhjustatud võimalike kahjude eest.

(5) Vee-ettevõtja ei vastuta kliendile vee andmise või reovee ärajuhtimise vähenemise või katkemise ning ülejutuste ja nendest põhjustatud võimalike kahjude eest, kui need on toimunud vääramatü jõu tagajärjel. Kui vee-ettevõtja on ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni hooldus- või remonditööde käigus põhjutanud kliendi kinnistu veevärgile või kanalisatsioonile kahjustusi või ruumide ülejutusi, korvab vee-ettevõtja kliendile kahjustuste kõrvaldamiseks vajalikud kulud.

(6) Teemaa või tänava pinnale ulatuvate ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajatiste purunemise või rajatiste purunemisest põhjustatud teepinna vajumise korral tähistab vee-ettevõtja teelõigu liikluskorraldusvahenditega ja likvideerib purunemise või vajumise kooskõlastatult tee või tänava omanikuga.

4. peatükk

OMAVOLILINE VEEVÕTT JA REOVEE ÄRAJUHTIMINE

§ 14. Omavolilise veevõtu ja reovee ärajuhtimise määratlus

(1) Omavoliliseks veevõtuks või reovee ärajuhtimiseks loetakse juhtumit, mil:

- 1) isikul puudub vee-ettevõtjaga kirjalik leping, välja arvatud ühisveevärgi -ja kanalisatsiooni seaduse § 8 lõikes 4¹ sätestatud juhul;
- 2) veearvesti näitusid on moonutatud või arvesti on rikutud või eemaldatud;
- 3) kinnistu veevärgile on enne veearvestit monteeritud veevõttu võimaldav ühendus;
- 4) vee-ettevõtja loata toimub vaatlus- või muu kaevu kaudu reovee või fekaalide puhgimine ühiskanalisatsiooni või reovee kanalisatsiooni juhitakse sademevett;
- 5) pannakse toime tegu, mis on suunatud teenuste tarbimisele selle eest määratud hinda maksmata.

(2) Vee omavolilise kasutamise või reovee omavolilise ärajuhtimise ilmsiks tulekul koostab ülevaatus teinud volitatud isik või vee-ettevõtja akti.

§ 15. Omavoliliselt võetud vee ja omavoliliselt ära juhitud reovee mahu ja maksumuse määramine

(1) Omavolilise veevõtu või reovee ühiskanalisatsiooni juhtimise ilmsiks tulekul tasub klient vee-ettevõtjale hüvitist toru läbilaskevõime järgi toru avamise, rikkumise, ühenduse või plommi eemaldamise kohas arvestusega, et töötab kogu toru ristlõige 24 tundi ööpäevas vee voolukiirusega 0,5 m/s 6 kuu jooksul. Veearvesti ja veemõodusõlme plommide rikkumise või eemaldamise või arvesti näitude moonutamisel võetakse läbilaskevõime määramisel aluseks arvesti arvestuslik siseläbimõõt. Kui omavoliliselt võetud vett oli võimalik juhtida ühiskanalisatsiooni, lisatakse hüvitisele tasu selle ärajuhtimise eest. Hüvitis arvutatakse kehtivatest veevarustuse ning reovee ärajuhtimise teenuste hindadest lähtudes.

(2) Omavolilise reovee ärajuhtimise ilmsiktulekul tasub klient vee-ettevõtjale hüvitist:

- 1) reoveearvesti või mõodusõlme plommide rikkumise või näitude moonutamise korral vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 kohasele arvestuskorrale arvesti toru arvestusliku siseläbimõõdu järgi;
- 2) sademevee ärajuhtimisel reoveekanalisatsiooni iga sademevee vastuvõtu- või ühenduspunkti (restkaevu, dreenažiühenduse, kanalisatsiooni vaatluskaevu korraldatud äravoolu, katuseäravoolu jne) pealt, lähtudes äravoolust 75 m³ kalendrikuus, rikkumisele eelnenud kuni 6 kuulisest perioodist ja reovee ärajuhtimise teenuse hinnast;
- 3) omavolilisel puhkimisel ühiskanalisatsiooni, lähtudes äravoolust 50 m³ kalendrikuus, rikkumisele eelneva kuni 6 kuulisest perioodist ja reovee ärajuhtimise teenuse hinnast.

(3) Kui omavoliline veevõtt ühisveevärgist või omavoliline reovee ärajuhtimine toimus teisaldatavate mahutite täitmiseks või tühendamiseks, tasub vee võtja või ärajuhtija vee-ettevõttele hüvitist, lähtudes kasutatud mahuti 15ne kordset täismahust ja vastava teenuse hinnast.

(4) Omavolilise veekasutuse või reovee ärajuhtimise kestus arvutatakse päevast, mil volitatud isik või vee-ettevõtja võis veenduda vee- ja kanalisatsiooni süsteemi korrasolekus, omavolilise vee- või reovee ning sademevee ärajuhtimise puudumises, kuid mitte üle kuue kalendrikuu tagasi.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 2 ja 3 nimetatud hüvitise määrasid võib vee-ettevõtja vähendada, lähtudes faktilistest asjaoludest ja tehnilistest tingimustest.

(6) Omavolilise veekasutuse või vee ärajuhtimise juhtudel, mille mahu ja maksumuse arvestus ei mahu käesoleva paragrahvi lõigete 1, 2, 3 ja 4 kohase arvestuskorra alla, määrab hüvitise Vallavolikogu volitatud isik vee-ettevõtja tehniliste arvestuste alusel.

5. peatükk NÕUDED ÄRAJUHTITAVA REOVEE KOHTA

§ 16. Reovee ärajuhtimise nõuded ja tingimused

(1) Ühiskanalisatsiooni on lubatud juhtida ainult sellist reovett, mis ei kahjusta kanalisatsiooni ehitisi ja seadmeid ning on puhastusseadmetes puhastatav.

(2) Ühiskanalisatsiooni on keelatud juhtida reovett, mis sisaldab:

- 1) põlemis- ja plahvatusohtlikke aineid;
- 2) torustikule kleepuvaid ja ummistusi tekitavad ained;
- 3) inimesele ja keskkonnale ohtlikke aineid ja gaase;
- 4) radioaktiivseid aineid;
- 5) inimesele ja keskkonnale ohtlikku bakterioloogilist reostust;
- 6) biopuhastusele toksiliselt mõjuvaid aineid;
- 7) bioloogiliselt raskesti lagundatavaid keskkonnaohtlikke aineid.

(3) Ärajuhitava reovee temperatuur ei tohi olla kõrgem kui 40 °C.

(4) Ühiskanalisatsiooni on keelatud lasta mistahes koostisega olmejäätmeid, ehitusprahti, tootmisjäätmeid, lund, lokaalsete puhastite jäätmeid vms, sh purustatud kujul.

(5) Avariijuhtudest, mis võivad põhjustada ärajuhitava reovee reostusnäitajate tõusu või täiendavate, kanalisatsioonirajatistele, inimesele või keskkonnale ohtlike saasteainete sattumise ühiskanalisatsiooni, on klient kohustatud viivitamatult teatama vee-ettevõtjale ohutusmeetmete rakendamiseks.

§ 17. Ühiskanalisatsiooni juhitava reovee reostusnäitajate piirväärtused

(1) Ühiskanalisatsiooni juhitava reovee reostusnäitajate piirväärtused on järgmised:

1) üldreostusnäitajate piirväärtused:

Reostusnäitaja	Tähis	Mõõtühik	Reostusnäitaja piirväärtus
Hõljuvainete sisaldus	HA	mg/l	500,0

Biokeemiline hapnikutarve	BHT 7	mg/l	375,0
Naftasaaduste sisaldus	NS	mg/l	5,5
Üldlämmastiku sisaldus	N üld	mg/l	100,0
Üldfosfori sisaldus	P üld	mg/l	10,5
Ühealuseliste fenoolide sisaldus		mg/l	2,9

2) ohtlike ainete reostusnäitajate piirväärtusteks on ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse § 10 lõike 2 alusel keskkonnaministri kehtestatud piirväärtused.

(2) Vee-ettevõtja on kohustatud kliendilt vastu võtma reovett, mille reostusnäitajad ei ületa käesoleva paragrahvi lõikes 1 esitatud piirväärtusi, ning reovett, mille saasteainete sisalduse piirväärtusi ei ole kehtestatud, kui need ained ei kahjusta ühiskanalisatsiooni ega põhjusta puhastusprotsessi häireid.

(3) Kui reovee reostusnäitajad ületavad käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaseid piirväärtusi, on klient kohustatud enne reovee ühiskanalisatsiooni juhtimist kasutama eelpuhastust.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud reostusnäitajate piirväärtuste ületamisel loetakse seda reovett ühiskanalisatsiooni, inimese elu või tervist või keskkonda ohustavalt reostatuks, kui selline ületamine ei ole lubatud ülenormatiivse reostuse grupi kohaselt (ülenormatiivse reostustasu maksimisega) või teenuslepinguga.

§ 18. Reovee reostusnäitajate kontrollimine

(1) Kliendi reovee reostusnäitajate kontrollimise proovivõtu kohaks on kontrollkaev, mis määratakse teenuslepingus. Kontrollkaevuks on kinnistu kanalisatsiooni viimane vaatluskaev enne liitumispunkti, kui ei ole kokku lepitud teisiti. Kui kontrollkaev ei ole teenuslepinguga määratud, võetakse proov liitumispunkti või selleks sobivast kinnistupoolsest vaatluskaevust.

(2) Reovee proovivõtu sageduse ja proovis reostusnäitajate loetelu ning reostusgrupi määrab vee-ettevõtja, lähtudes reostuse iseloomust ja tasemest. Klient, kes kasutab oma tegevusalas või tehnoloogias ohtlikke aineid sisaldavat tooret, abimaterjale, pooltooteid või kemikaale, on kohustatud teatama vee-ettevõtjale kõigist reoveega ärajuhitud saasteainetest ja kinnistul kasutatavatest või hoitavatest ohtlikest ainetest ja materjalidest, sealjuures bakterioloogiliselt ja radioaktiivselt ohtlikest ainetest ja materjalidest.

(3) Proove võtab vee-ettevõtja proovivõtja kliendi esindaja või volitatud isiku juuresolekul. Proovivõtja peab olema atesteeritud keskkonnaministri kehtestatud korras ja omama asjaomast tunnistust. Vee-ettevõtja korraldab proovide analüüsi veeuringuteks akrediteeritud laboratooriumis.

(4) Proov võetakse punktproovina, järgides keskkonnaministri määrusega kehtestatud proovivõtmise nõudeid.

(5) Reovee proovide võtmine vormistatakse proovivõtu protokolliga kahes eksemplaris, millest üks antakse pärast proovide analüüsimist koos analüüsiandmetega kliendile.

(6) Kui proovivõtu analüüsi andmetel põhjustab reovee reostusnäitajate tase reovee reostusgrupi muutumist, väljastatakse kliendile sellekohane kirjalik teatis hiljemalt kahe nädala möödumisel proovivõtu päevast arvates.

(7) Kui proovi analüüsi andmetel reovee reostusnäitaja ületab eeskirja või kliendi ja vee-ettevõtjavahelise teenuslepinguga määratud saasteainete piirväärtusi või reovee reostusgruppe (k.a ohtlike ainete sisalduse osas), on vee-ettevõtjal õigus võtta ülenormatiivse reostuse tasu kuni uue proovi analüüsi andmete esitamiseni, millest selgub, kas saasteainete (k.a ohtlike ainete) sisaldus vastab eeskirjas või teenuslepingus märgitule.

6. peatükk VEE MÕÕTMINE NING REOVEE ARVESTUS NING TEENUSTE EEST TASUMINE

§ 19. Vee mõõtmine

(1) Kinnistu veevõrk peab olema varustatud veemõõdusõlmega.

(2) Kinnistul tarbitav vesi peab olema mõõdetud ühes veemõõdusõlmes. Enam kui ühe veemõõdusõlme rajamine kinnistule ühisveevärgist saadava vee mõõtmiseks võib toimuda erandina vee-ettevõtja loal.

(3) Veemõõdusõlm peab asuma hoones sellise paigutusega, et sisendustoru oleks võimalikult lühike, või mõõdukaevus, kohe pärast sisendustoru suubumist kinnistule.

(4) Veemõõdusõlm paigutatakse vee-ettevõtja otsusel mõõdukaevu, kui:

- 1) hoones puudub selle paigutamiseks võimalus;
- 2) kinnistu on hoonestamata või puudub ruum, kus oleks välditud veearvesti külmumine;
- 3) sisendustoru kinnistul osutub pikemaks kui 50 m.

(5) Veemõõdusõlme asukoht ja ehitus peavad vastama vee-ettevõtja esitatud tehnilistele nõuetele. Vee-ettevõtja paigaldab oma veearvesti veemõõdusõlme, kui klient ja vee-ettevõtja ei lepi kokku teisiti. Arvesti, mille klient paigaldamiseks üle annab, peab vastama vee-ettevõtja tehnilistele nõuetele.

(6) Vee-ettevõtja paigaldab veearvesti omal kulul kliendi kinnistu nõuetekohasesse veemõõdusõlme viie tööpäeva jooksul pärast teenuslepingu sõlmimist. Veearvesti hooldust ja taatlemist või vahetamist korraldab vee-ettevõtja. Teenuslepingu lõpetamisel demonteerib vee-ettevõtja veearvesti ja sulgeb peakraani ja plommib selle spindli.

§ 20. Kliendi kohustused veearvesti toimimise tagamiseks

(1) Klient peab tagama:

- 1) veearvesti säilimise vigastamatuna ning selle kaitsmise mehaaniliste vigastuste, külmumise või ülekuumenemise eest;
- 2) veemõõdusõlme ruumi või mõõdukaevu korrasoleku, puhtuse ja kuivuse, samuti ruumi valgustuse;
- 3) veemõõdusõlme töökorras oleku;
- 4) juurdepääsu veemõõdusõlmele ning selle lähimale ümbrusele veearvesti näitude võtmiseks, korrasoleku kontrollimiseks ja teenindamiseks;
- 5) veearvesti näidiku nähtavuse.

(2) Veearvesti või kraani rikestest ja vigastustest, külmumisest või ülekuumenemisest on klient kohustatud koheselt teavitama vee-ettevõtjat.

(3) Vee-ettevõtjale kuuluva rikitud (ka külmunud või kuumenenud) või omavoliliselt eemaldatud veearvesti asendab vee-ettevõtja viie tööpäeva jooksul pärast seda, kui klient on tekitatud kahjude eest määratud hüvitise vee-ettevõtjale tasunud. Veearvesti tehnilise rikke korral, mis ei sõltunud kliendist, asendab vee-ettevõtja arvesti tasuta.

(4) Klient võib kirjalikult nõuda vee-ettevõtjale kuuluva veearvesti täpsuse kontrollimist enne taatlustähtaega. Kui taatlemisel selgub, et mõõdetäpsus on lubatud vea piires, kannab kulud klient, vastasel juhul vee-ettevõtja.

§ 21. Kliendi veearvestus

(1) Kliendile antava vee arvestus toimub kinnistu veevärgile paigaldatud veearvesti näitude järgi.

(2) Veearvesti tehnilise rikke või mitte nõuetekohasel toimimisel muul põhjusel, milles klient ei ole süüdi, arvestatakse tarbitud vett rikke avastamisele eelnenud mõõteperioodi kaheteistkümne kalendrikuu keskmise ööpäevase tarbimise järgi. Kui kliendi tarbimise periood oli lühem kui kaksteist kuud, võetakse aluseks kliendi tarbimise perioodi keskmine ööpäevane tarbimine. Nimetatud tasu arvestamise kord kehtib rikke tuvastamise kalendrikuu kohta kuni uue arvesti paigaldamiseni.

(3) Kui eeskirja § 20 lõike 4 kohasel erakorralisel taatlusel osutus veearvesti mõõtevõrgiga lubatud suuremaks, teeb vee-ettevõtja vea ulatuses tarbitud veekoguse ümberarvestuse arvesti paigaldamise kuupäevast möödunud poole aja, kuid mitte rohkem kui kuue kuu eest.

(4) Kinnistusesise tulekustutusüsteemi kaudu tarbitud vee eest tasub klient veearvesti näidu järgi üldistel alustel. Kui vesi ei läbinud arvestit, teeb eeskirja § 10 lõikest 4 tulenevatel juhtudel veekasutuse akti ja kuluarvestuse vee-ettevõtja.

§ 22. Vee eritarvituste arvestus

(1) Vee, mida võtab kaitsevāgi avalikust veevõtukohast õppusteks, arvestus ja tasumine toimub vastavalt vallavalitsuse ja vee-ettevõtja vahelise lepingu tingimustele.

(2) Ühekordseid veetarvitusi (lābipesuks, katsetusteks jms) mõõdab või arvestab vee-ettevõtja iga kord vastavalt kasutusele.

(3) Vee kasutamisel avalikes huvides (avalike haljasalade kastmine, kahjutule kustutamine vms) toimub kasutatud vee arvestus vee-ettevõtjaga kokkuleppe alusel.

§ 23. Reovee arvestus

(1) Reovee kogus, mille klient juhib ūhiskanalisatsiooni, vōrdsustatakse ūhisveevārgist tarvitatud vee kogusega. Kōik mōõdusōlme ehitamise ning arvesti paigaldamise, taatlemise ja hooldusega seotud kulud kannab klient.

(2) Kui teenuslepinguga lepitakse kokku, et osa veest tarbitakse ja mõõdetakse eraldi, määratakse ühiskanalisatsiooni ärajuhitud reovee kogus kas reoveearvestiga või veevõrgust kokku tarvitatud veekogusega, millest on eraldi mõõdetud veekogus mahaarvatud.

(3) Kui teenuslepinguga lepitakse kokku, et klient võib juhtida ühiskanalisatsiooni muust allikast pärit reovett määratakse reoveekogus kliendi ja vee-ettevõtja kokkuleppel või mõõdetakse eraldi reoveemõõtjaga, kui vee-ettevõtja loeb selle mõõtmist usaldusväärseks ega eelda muu vee ülemäärast sattumist kanalisatsiooni. Kõik reovee mõõdusõlme või muudest reoveeallikatest tarvitatud vee mõõdusõlmede ehitamise ning arvestite paigaldamise, taatlemise ja hooldusega seotud kulud kannab klient.

§ 24. Veevarustuse ja kanalisatsiooni teenuste eest tasumise kord

(1) Veevarustuse ning reovee ärajuhtimise teenuste arvepidamine toimub teenuslepingu alusel kooskõlas eeskirjaga. Klient registreerib kord kuus vee- või reoveearvesti näidu ja teatab selle vee-ettevõtjale. Kasutatud vee või ärajuhitud reovee kogus arvestatakse 0,1 kuupmeetri täpsusega.

(2) Arvestusperioodi alguskuupäeva ja kestuse määrab vee-ettevõtja teenuslepingus, kuid arvestusperiood ei tohi olla pikem kui kolm kalendrikuud.

(3) Abonenttasu määratakse kogu kalendriaasta tasuna, mida makstakse osade kaupa iga arvestusperioodi lõpus.

(4) Klient on kohustatud tasuma veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuste eest vee-ettevõtjale teenuslepingus kokkulepitud ajal vastavalt vee-ettevõtja esitatud arvele. Kui arve tasumise tähtaeg ei ole kokku lepitud, on klient kohustatud tasuma arve kümne kalendripäeva jooksul arve kättesaamisest arvates. Arve loetakse kättesaaduks, kui see on esitatud teenuslepingus märgitud kliendi posti- või e-posti aadressile ja postitamisest on möödunud viis päeva. Arve loetakse tasutuks kuupäeval, mil raha on vee-ettevõtja arvelduskontole laekunud. Nimetatud tähtaegade ületamise korral tasub klient vee-ettevõtjale viivist vastavalt teenuslepingule.

(5) Viivise suurus lepitakse kokku teenuslepingus, kuid see ei või olla suurem kui 0,2% tasumata summast päevas. Viivist ei tasuta, kui klient ei ole temast olenemata põhjustel arvet saanud või ei ole saanud seda õigeaegselt või esitatud arve on ebaõige ja klient on selle vee-ettevõtja ees vaidlustanud.

(6) Pretensioone arвете õigsuse asjus võib klient vee-ettevõtjale esitada kümne tööpäeva jooksul arve kättesaamise päevast arvates. Pretensioon lahendatakse kümne tööpäeva jooksul selle kättesaamisest arvates. Klient on kohustatud arve tasuma kümne päeva jooksul pärast pretensioonilahendi kättesaamist.

7. peatükk TEENUSLEPINGU SÕLMIMINE JA LÕPETAMINE

§ 25. Teenuslepingu sõlmimine

(1) Teenusleping sõlmitakse määramata tähtjaks, kui on täidetud käesoleva eeskirja, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskirja ning liitumislepingu tingimused. Kuni liitumistasu viimase osamakse tasumiseni võib teenuste kasutamiseks sõlmida tähtjalise teenuslepingu.

(2) Eeskirjakohase tähtjalise või tähtjatu teenuslepingu sõlmimiseks peab klient esitama vee-ettevõtjale vormikohase avalduse, kinnistu omandiõigust tõendavad dokumendid ning eeskirjast ja muudest õigusaktidest tulenevad lepingu sõlmimiseks vajalikud dokumendid.

(3) Kui kinnistu, maa või ehitise kui vallasasi on kaasomandis, sõlmitakse ühisveevärgist vee võtmiseks või reovee ühiskanalisatsiooni juhtimiseks üks kirjalik leping kaasomanike enamiku otsuse alusel nende volitatud esindajaga vastavalt asjaõigusseadusele. Lepingu üks pool on vee-ettevõtja ja teine pool kõik kinnistu, maa või ehitise kui vallasasja kaasomanikud volitatud esindaja kaudu.

§ 26. Tähtjalise teenuslepingu sõlmimine

(1) Eeskirja § 8 lõike 1 kohase tähtjalise teenuslepingu sõlmimiseks esitab klient avalduse ja dokumendid, mis tõendavad tähtjalise teenuse kasutamise vajadust. Avalduse alusel esitab vee-ettevõtja tehnilised tingimused. Paigaldatud seadmed vaatab üle vee-ettevõtja esindaja, kes nende nõuetele vastavuse korral vormistab kasutuseks lubamise akti, mille alusel sõlmitakse teenusleping.

(2) Kui tähtjalist teenuste kasutamist soovitakse olemasolevate või ehitatavate kinnistute ühendustorude kaudu (ehitusaeagne veekasutus), mis edaspidi jäävad alalisse kasutusse, sõlmitakse teenuste osutamise tähtjaline leping eeskirja § 26 lõigete 1 ja 2 kohaselt.

(3) Ühekordse veekasutuse või reovee ärajuhtimise loa saamiseks esitab seda soovinud isik vabas vormi avalduse. Ühisveevärgist vee saamiseks või reovee ärajuhtimiseks ühiskanalisatsiooni koostatakse tähtajaline leping.

§ 27. Teenuslepingu ülesütlemine

(1) Kliendil on õigusteenusleping üles öelda võlaõigusseaduses ja teenuslepingus sätestatud tingimustel ja korras, kui ta ei soovi edaspidi teenuseid kasutada, samuti muudel lepingus ettenähtud juhtudel. Kinnistu omandiõiguse üleminekul teisele isikule on klient kohustatud kirjalikult teatama lepingu ülesütlemisest neliteist tööpäeva ette. Kui uus klient jätkab teenuste kasutamist, on ta kohustatud seitsme tööpäeva jooksul pärast kinnistu omandamist esitama avalduse koos kinnistu omandit tõendavate dokumentidega uue teenuslepingu sõlmimiseks. Vastasel juhul võib vee-ettevõtja lugeda veekasutust või reovee ärajuhtimist omavoliliseks.

(2) Vee-ettevõtjal on õigus võlaõigusseaduses ja teenuslepingus sätestatud korras üles öelda kliendiga sõlmitud teenusleping:

- 1) kui klient ei ole vee-ettevõtja määratud tähtajaks kõrvaldanud põhjusi, mille tõttu kinnistule vee andmine või reovee ärajuhtimine oli eeskirja alusel katkestatud;
- 2) kui kinnistu piiri muutumise või kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni ümberehitamise või muu teo tõttu ei ole klient enam kinnistu või ehitise kui vallasasja omanik või hoonestusõiguse alusel maa kasutaja;
- 3) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga seotud ehitiste lammutamise korral;
- 4) juriidilise isiku lõpetamise korral kui juriidilisel isikul ei ole õigusjärglast;
- 5) muudel õigusaktidest või teenuslepingust tulenevatel põhjustel.

(3) Teenuslepingu ülesütlemisest käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel teatatakse kliendile kirjalikult, välja arvatud punktis 5 nimetatud juhul. Teenuslepingu lõpetamisel liitumistasu ei tagastata.

§ 28. Uue teenuslepingu sõlmimine

(1) Kliendil on ühe aasta jooksul pärast teenuslepingu lõpetamist õigus leping uuesti sõlmida endises mahus ja tingimustel liitumislepingut sõlmimata, kui teenuslepingu lõpetamise põhjused on nõutud viisil kõrvaldatud ja olemasolevaid ühendustorusid on võimalik kasutada. Teenuslepingu uuesti sõlmimiseks tuleb avaldajal eelnevalt tasuda vee-ettevõtjale vee andmise või reovee ärajuhtimise taastamise kulud.

(2) Kui ühe aasta jooksul pärast teenuslepingu lõpetamist ei ole lepingut käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt uuesti sõlmitud, on vee-ettevõtjal õigus lahutada kinnistu veevärk ja kanalisatsioon ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajatistest. Kui edaspidi soovitakse veevarustuse või reo- ning sademevee ärajuhtimise teenuseid kasutada, tuleb sõlmida uus liitumisleping.

8. peatükk LÕPPSÄTTED

§ 29. Vaidluste lahendamine

Eeskirja täitmisel kliendi ja vee-ettevõtja vahelised lahkarvamused lahendatakse läbirääkimiste teel või õigusaktidega kehtestatud korras.

§ 30. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud].

§ 31. Eeskirja jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.